

Kvalitetsredovisning 2013

Förskolan Ekbacken 1-5 år

Sammanfattning

Förskolan Ekbacken är en nybyggd förskola, formad i sin fysiska miljö för att skapa förutsättningar för att den pedagogiska inriktningen sker via Reggio Emilia-pedagogiken. Förskolan är byggd i två omgångar och arbetet med Reggio Emilia påbörjades 120903.

Det finns plats för 115 barn på 7 avdelningar. Personalen har under flera år innan öppnandet varit förberedda på att arbeta Reggio Emilia-inriktat och inte arbeta traditionellt. En process som inte är enkel, men utmanande. Ekbacken organiserar sig i Storsidan 3-5 år och Lillsidan 1-3 år.

Upplägget har många fördelar för barnen och skapar samtidigt goda förutsättningar att docka Näktergalen med Ekbacken både organisatoriskt och pedagogiskt. Samma satsningar som finns på Näktergalen finns också på Ekbacken. Barnen går sedan i skolan på Näktergalen.

Det är en spännande resa att lägga en trygg, traditionell verksamhet bakom sig och skapa för oss något helt nytt, där barnen ska bli de stora vinnarna. Arbetet är en process och Ekbacken har kommit långt på ett år och vägen är inte alltid enkel. Personalen som finns i den här processen måste, tänka nytt, prova, tänka om, analysera, enas, fundera efter hur beslutsprocessen ska gå till. För vem gör vi det här!! Det är frågor som vi ställt oss många gånger och som vi måste ställa oss. Utveckling måste helt enkelt få ta tid för att förändringen ska bli bestående.

Ekbacken fokusfrågor handlar om **språk och skapande** och är kopplat till de fokusfrågor som Näktergalen driver. Meningen är att organisationerna dockas till varandra när barnen på Ekbacken ska börja F-klassen. Barnen ska då känna igen sig och förskolan har då redan lagt många viktiga pusselbitar i livspusslet, på barnens väg till att bli kompetenta vuxna.

Boel Runeson

Arbetet i verksamheten

Vad är det vi vill med vårt arbete med barn i förskolan? Hur ser världen ut som de ska vara vuxna i? Vad ska vi skicka med dem och vad behöver barnen för redskap till det?. Utifrån sådana stora frågor ska vi ge barnen en bra plattform. Förskolan har en stor mission att fylla eftersom den har det stora ansvaret att lägga en grund. Förskoletiden är helt unik tid för lärande. Vi har verkligen chansen att utveckla, utmana, fylla på vetandeförrådet hos barn. En förutsättning för lust till vetande är nyfikenhet. Vi ska hålla barnen nyfikna i den miljö de vistas i och alla barn som lämnar oss ska göra det med en tilltro till sig själva och sin egen förmåga, som är Ekbackens vision. Vi ska släppa iväg våra barn till förskoleklass och skola med den stora kunskapen om sig själv att jag kan, jag duger.

Det är ganska överensstämmande med vad som står i uppdraget i läroplanen. Förskolan ska lägga grunden till ett livslångt lärande. Verksamheten ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn som deltar. Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda en trygg omsorg.

Vi vill att barnen som går vidare till förskoleklass ska ha med sig sin lust att lära, sin nyfikenhet på lärandet då vi ser det som bästa möjliga plattform för resan genom skolan. De ska också ha med sig ett välutvecklat språk för att lägga grunden till de kommunikativa verktyg som barnen måste ha med sig för att skapa sig goda förutsättningar i samhället och för befrämja våra demokratiska värden, där det är viktigt att kunna kommunicera på flera nivåer. Att inte kunna det är på sikt ett hot mot demokratin. Därför arbetar Ekbacken med två huvudteser **språk och skapande**.

Att uppmuntra barns språkutveckling gör pedagogerna i sitt dagliga sätt att förhålla sig till mötet med barnen. I alla tillfällen som ges tar pedagogerna tillfället i akt att lyfta språket i barnens vardag. Till det kommer tillfällen där pedagogerna medvetet jobbar med språket i en samlad barngrupp. Fonomix är en sådan metod som skapar förståelse för det abstrakta i språket och samma metod används senare av förskoleklassen dit barnen kommer i övergången till skolan. I skapandet utmanas barnen och skapande förekommer under barnens hela dag. Att skapa är inte bara att arbeta med färg och form, utan bygga och konstruera, sand, vatten, ljus och luft. Att skapa är ett medel för att ex. förstå fenomenet luft! I skapandet finns också unika möjligheter att känna att man lyckas, känslan av att lyckas stärker i sin tur självförtroendet. Matematik kan också vara en verbal kommunikation, då abstraktion och begrepp har en språklig grund. Vi arbetar på olika sätt för att öka förståelsen för naturvetenskap. Djur, natur, växter och enkla lekar med fysikaliska problem. Vi har satsat på NTA med utbildning och även i ämnet matematik.

Verksamheten på förskolan Ekbacken ska arbeta efter Reggio Emiliapedagogik som går ut på att utveckla barnens alla uttrycksmöjligheter. Att barn har 100 språk är ett vedertaget förhållningssätt och den vuxne ska inte värdera eller påverka på vilket sätt barnet vill uttrycka sig. Därför används mycket lekmaterial som inte är färdigt. Skapande, observation och dokumentation har stor betydelse i verksamheten. Barnet ska ses som rikt, kompetent och nyfiskt. Nyfikna barn lär sig fort och blir kreativa av att utmanas. Hur ofta säger vi inte ” de är för små” eller det här ”klarar de inte”. Varför har vi bestämt det?

Utifrån de tankarna har personalen på Ekbacken formulerat och funderat kring hur Reggio Emiliapedagogiken ska utformas efter de förutsättningar som finns på Ekbacken. Med tanke på att miljön ute och inne utformats efter Reggio Emiliapedagogiken är våra möjligheter stora, att verkligen bygga upp något intressant då inte lokalerna begränsar oss.

Ekbackens personal bestämde att hos oss är: Reggio Emilia är en upptäckande och utmanande pedagogik, som tror på det kompetenta barnet och att barn KAN. Vi vill få barn som tänker själva, våga prova själva och tror på sin egen förmåga.

Därför ska vi bättre ta till vara på barns och pedagogers kompetenser och olikheter och se det som en tillgång. Vi ska vara medforskande pedagoger som arbetar tillsammans med de kompetenta barnen.

Barn ska mötas av en inspirerande miljö och med inspirerade pedagoger som lockar barn att vilja prova och att barnen tycker det är roligt att lära sig.

Barn ska få uttrycka sig på olika sätt, som främjar barns kreativitet och kommunikativa utveckling.

För 2012 är bara det första pedagogiska spadtaget gjort, då hela verksamheten flyttade ”ihop” 20120903. Förebilden till Ekbackens förskola är förskolan Trollet i Kalmar, där personalen gjort studiebesök och låtit sig inspireras.

Uppdraget till den tidigare etablerade förskolan på 3 avdelningar på Ekbacken var att bryta upp väggarna mellan tre traditionella avdelningar och skapa en Reggio Emiliainspirerad förskola för små barn 1-3 år och skapa ett storarbetslag (som vi kallar lillsidan). Syftet var att skapa fler möjligheter till aktiviteter i mindre grupper. Personalens kunnande ska ses som en gemensam kunskapsbank, som alla barn ska ha tillgång till. Större möjlighet för personal att stötta varandra i det dagliga arbetet med barnen. Det förväntade resultatet ska vara att den förändrade organisationen bättre leder oss mot målen om **normer och värden, utveckling och lärande och barns inflytande**.

Verksamheten 3-5 hade som uppdrag att först skapa en grundorganisation som innebar att schemat (även för 1-3) skulle utformas till ett mer utvecklat pedagogiskt verktyg än tidigare. Det skulle skapa förutsättningar att ha en atelierista, utepedagog och torgpedagog. Meningen är också att det ska finnas en pedagogista, men av olika orsaker lyckades vi inte få till det under 2013. När det finns en fungerande grundorganisation koncentrerar vi oss på bygget av Reggio Emilipedagogiken, där organisationen skapat förutsättningarna.

Uppföljning, utvärdering och utveckling

Hela förskolan samarbetar i uppbyggnaden av verksamheten. Vi arbetar i olika pedagogiska grupperingar. Det finns en **temagrupp** med representanter från varje avdelning, en **dokumentationsgrupp**, en **traditionsgrupp**, som finns till i syfte att skapa en bra gemensam grund för hur vi ska leva i vårt hus i en slags årscykel. Vidare finns det planeringsgrupper som blandas från varje avdelning för utvärdering av veckan som var och som planerar veckan som kommer. Vi upptäckte att det var svårt att jobba i storarbetslag och sedan ha avdelningsplanering. Det finns också tid för enskild planering. På storsidan har vi börjat använda oss av gemensam

TA-tid där några förskollärare jobbar tillsammans med att utveckla de fysiska miljöerna, som i sin tur är en förutsättning för att utöva pedagogiken. Det som är i fokus just nu är teknikrummet och stora torget.

För att kontinuerligt utveckla och utvärdera verksamheten samlas Ekbacken en gång i månaden mellan 16.30-19.30. Vikarier tas in för att lösgöra all personal. Förskolechefen har inför varje möte formulerat ett innehåll så att alla är förberedda på vad som ska hanteras och hur det ska gå till. Utvärdering är en mycket viktig del för det fortsatta arbetet. Det som händer under kvällen dokumenteras och eventuella reflektioner utifrån detta kommer skriftligt under ”rektor informerar” för att hela tiden hålla liv i den pedagogiska processen.

Avsikten med att gruppera barnen efter ålder handlar om att skapa en känsla av tillhörighet och minska konkurrensen om de vuxna. Det är vår upplevelse att de äldre barnen i en blandad åldersgrupp tydligt visar att de vill ha uppmärksamhet och det har blivit tydligare ju större grupperna blivit. Vidare ska det vara lättare att möta barnen och rikta sig till gemensamma intresseområden. Det innebär inte att barnen inte leker med andra, tvärt om alla åldrar blandas i 3-5 och 1-3. Barnen väljer själva aktiviteter och vem de vill leka med och väljer ibland även vuxna, beroende på aktivitet. Barnen har tagit för sig på ett sätt vi inte trott att de skulle göra och det har i sin tur fått oss att tänka om, när det gäller former för överskolning. Barnen har fått tillgång till fler vuxnas kunskaper och de har lärt sig att uppskatta och utnyttja det. Men det finns också en trygg känsla av tillhörighet. Även de minsta barnen kan göra val och blir på så vis erbjudna ett större utbud av aktiviteter i mindre grupper, men de har kontakt med fler vuxna och ser ut att klara det alldeles utmärkt. Under inskolningen är barnen med ”sina vuxna” och när barnen bedöms som tillräckligt trygga, både i sin fysiska och sociala miljö inlemmas de i storarbetslagets vardagsaktiviteter.

Resultat och måluppfyllelse

Vilka är då våra resultat efter så kort tid? Vi använder den tidigare organisationen och har den som jämförelsematerial. Då kan vi konstatera att vi har gladare och mer nyfikna barn, som inte konkurrerar lika mycket om de vuxna som tidigare. Barnen har en större trygghet i varandra och ser fram emot att få gå vidare i systemet. På något sätt ser de en helhet, ett sammanhang. Då ingår också övergången till Näktergalen. Det är ett sätt att växa och något att längta till. Tanken var från början att personal skulle flytta med barnen från avdelning till avdelning. Men det ville inte barnen på storsidan. De såg fram emot att möta de pedagoger, som de redan lärt känna, på nästa avdelning och vet redan vad de kan vänta sig av dem.

Barnen på Ekbacken har ett större utbud av aktiviteter och de olika gemensamhetsutrymmena, som torg, teknikrum, sagorum, atelje, musikrum och utemiljö breddar möjligheterna för barnen att få utlopp för sin fantasi och lära sig mer om de särskilda färdigheter man själv besitter. Barnen går emellan avdelningarna, har ett större socialt urval och i de korta intervjuer som gjorts med barnen på storsidan upplever de att inflytandet har ökat markant. Kunskapen om vad olika vuxna kan bidra med är ytterligare något som barnen uppskattat.

Citat: ”Jag visste inte förut att NN kunde så mycket om hästar” eller det är så kul med NN som berättar så roliga sagor”. Det är så härligt med musik och NN kan faktiskt spela gitarr!! ”Förut kunde jag inte gå till någon annan avdelning för att leka med min kompis. Vi fick vänta till vi kom hem och då hann vi ju inte”!! ”Torget är bäst, för där händer alltid så roliga saker”!! ”Jag känner mig ”ledig” att tänka själv och då håller man på länge med en sak, för jag har valt själv vad jag vill göra”. ”Jag har mera lust att göra saker och det känns varmt inuti mig då”! ”Jag vill nästan bara vara ute, där lagar jag mat i uteköket och så vill jag vara i vattenfallet. Jag blir våt”! (Barn från Måsen och Koltrasten vt 2013)

Lillsidan som fick uppdraget att bryta upp tre traditionella avdelningar och bygga ett storarbetslag har lyckats med den svåra uppgiften. Där finns ett fungerande torg, som ständigt förändras. Det finns gemensamma utrymmen för ex. musik, färg o form. Barnen gör val som innebär ex. att de som vill fortsätta att vara ute och leka kan det, då det finns andra vuxna som tar emot de barn som vill gå in. Personalen är stationerad på olika spännande platser under viss tid av dagen, där barnen möter nya upplevelser. Vi har lyckats med att varje vuxens kunskaper kommer barnen mer till del och alla barn behöver inte göra samma sak samtidigt. Vi kan konstatera att även de små barnens inflytande har ökat och även deras självförtroende genom att själva söka sig till den avdelning och det rum där det sker, som de vill uppleva. Organisationen har skapat en tillgång på fler vuxna, på så sätt att vuxna fördelar sig där de behövs.

Målet med att sakta men säkert föra in Reggio Emiliapedagogiken är att barnen ska behålla sin nyfikenhet för lärandet, och utveckla sin språkliga medvetenhet och att det ska ligga som en välbyggd grund till fortsatt skolgång. Förskolans arbete har en oerhört stor betydelse för de möjligheter och färdigheter vi skickar med barnen och där lusten för lärandet är har en stor central betydelse, långt upp i åldrarna. Världen behöver kreativa människor och vi måste hjälpa till att skapa förutsättningarna för framtidens innovatörer. Därför ska vi utmana barn och tro på att barn kan.

Vi är långt ifrån klara med vår miljö, men Ekbacken har kommit längre än förväntat på ett år. Ibland blir det kaos och då måste vi ta tillfället i akt och prata om vad som händer. Nästan alltid kommer vi fram till att det någonstans brister i kommunikationen. Det är viktigt att se sådana tillfällen som en möjlighet till nytt lärande och inte som ett organisatoriskt misslyckande.

Schemat är barnens schema, det är inte upplagt efter det traditionella ”tidigt, mellan, sent” för personalen. De som jobbar heltid öppnar och stänger och övrig jobbar när det är som mest barn. Då först kan ett schema bli ett pedagogiskt verktyg.

Ledarkommentar

Själv är jag så oerhört tacksam att jag fått möjligheten att få göra det här och omsätta mina kunskaper från gymnasiet, där jag verkligen såg vad som fattades de ungdomar jag mötte. Först då förstod jag förskolans verkliga roll i det som sker och hur stor betydelse förskolan har för barns grundläggande språkutveckling och lusten till lärandet.

Boel

Strategier och åtgärder

Vi kommer att ha fokus på pedagogisk dokumentation och vi ska bygga upp våra fysiska miljöer. I augusti 13 var i Skarpnäck för att se en Reggio Emiliaförskola som varit aktiv i 20 år. Vi blev oerhört inspirerade och det gav ny energi. Målet är att skapa intressanta miljöer för barn i de olika åldersgrupperna och på så sätt utmana barnen att våga prova. Alla barn som lämnar oss ska ha en fortsatt lust att lära.

Vi ska jobba i våra olika grupper och vidareutveckla gemensamma tankar och ha en kontinuitet i det. Det ska vara fart på den pedagogiska processen. Stagnation är ett livsfarligt inslag i vår inspirerande miljö. Målet med att utveckla den pedagogiska dokumentationen, genom att se vad barnen gör i sin lek och ligga steget före. Det vi hör att barn säger i leken och det vi ser att de gör ska vi ta till oss för att utveckla vidare, för att utmana och få barnen att känna tillit till sig själva och sin egen förmåga.

Inför året som kommer behöver vi mer till oss om dokumentation och fortsatt fokus på att bygga upp Reggio Emilia-pedagogiken på Ekbacken.

Ekbacken ska också lägga ner tid på likabehandlingsplanen under nästa år.

Likabehandlingsplanen

Ekbacken har en nyligen omarbetad Likabehandlingsplan, som vi inte har hunnit omsätta i verksamheten. Tidigare hade Näktergalen, där förskolan låg ett gemensamt upplägg.

Ledardeklaration

Alla mina beslut ska kunna härledas till elevens bästa i syfte att de ska nå uppsatta mål och att de ska lämna skolan med en tilltro till sig själva och sin egen förmåga.

Jag leder och utvecklar verksamheten genom att tydligt deklarerar mina avsikter med de mål vi gemensamt ska nå utifrån de styrdokument vi har att följa.

För att få barn/elever, föräldrar och personal att få det förtroende för mig som krävs för att skolutveckling, med mig som ledare ska vara möjlig, arbetar jag för att skapa relationer. Utifrån relationen uppstår det förtroende som är nödvändigt, för att alla ska känna trygghet i det uppdrag vi har. Det förtroendet är mitt bästa arbetsredskap. För att nå den möjligheten måste jag vara en öppen, kommunikativ chef, som alltid har tid att lyssna på mina medarbetare och visar en tydlig vilja att lösa problem som uppstår. Dessa problem kan annars vara ett hinder för utveckling. Därför ska jag verka för att lyfta bort sådana saker som tar kraft från elever och personal, så att så mycket som möjligt av den energi, som var och en besitter fokuseras på arbetet.

Värdegrundsarbetet ska ligga till grund för allt annat arbete som utförs på skolan. Det arbetet ska genomsyra verksamheten på ett sådant sätt att arbetsklimatet för elever och personal är öppet och tillåtande och att var och en ska känna trygghet på sin arbetsplats. Jag är övertygad om att med ökad trivsel ökar kunskapandet av att det uppstår bra lärmiljöer.

Den organisatoriska och pedagogiska utvecklingen ska gå hand i hand och måste få ta den tid som krävs för att den ska bli varaktig, så att saker händer i realiteten. Personal måste ana vinsterna i en förändring och ha modet att våga löpa linan ut, utan att det finns svar på alla frågor. Jag ska verka för att den pedagogiska personalens kompetens används på ett effektivt sätt så att var och en kan beredas möjlighet att göra mer av det som var och en har ett särskilt intresse för. På så sätt skapas en större pedagogisk glädje i arbetet, än att var och en gör lite av allt ting. Den psykosociala och den fysiska arbetsmiljön ska jag särskilt uppmärksamma och hjälpa till att vara en problemlösare, så att alla ska känna att det finns en fungerande vardag och dagligen uppmuntra människor i min omgivning.

Utvärdering av det pedagogiska- och värdegrundsarbetet ska ske regelbundet så att vi hela tiden lär oss hur effektiva våra metoder är och vilket resultat vi ser hos barnen. Jag ska också ta ansvar för att vi tar vara på och lär oss av elevers lärande genom att uppmärksamma vilka metoder och förhållningssätt som är framgångsfaktorer hos eleverna.

Jag ska även till min närmaste ledning deklarerar både positiva och negativa konsekvenser av de olika beslut, lagar och avtal som jag har att följa, för att på sikt få till en förändring av det som blir negativt för verksamheten och hjälpa till att lyfta det positiva, i den andan att arbetsmiljön är direkt kopplad till lärmiljön. Jag ska ständigt arbeta för att inte ska säga något **om** någon, som jag inte kan säga **till** någon och inte heller säga eller skriva något jag inte kan stå för. Det är också viktigt att jag visar mina medarbetare att jag inte är konflikträdd, då jag tror att det hjälper till att skapa en nödvändig trygghet och tillit.

Boel Runeson